

Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas
T.a.v. De heer A. van Sprang
secretaris@adviesraadsociaaldomeinzuidplas.nl

verzenddatum

10 DEC 2024

onderwerp

reactie op ongevraagd advies
beleidsregels kennis

ons kenmerk

U24.004256

uw kenmerk

bijlage

1

cluster

Beleid Samenleving en Bestuursadvies

behandeld door

M. van Zijl

telefoon

0180-330300

Geachte heer/mevrouw,

Hartelijk dank voor uw ongevraagde advies op de "Beleidsregels kennismakingsperiode 2024 Zuidplas". Wij hebben uw bevindingen en advies met IJsselgemeenten besproken en hieronder leest u onze reactie op het advies. In onze brief reageren wij puntsgewijs op uw feedback en aanbevelingen. De beleidsregels zijn op 3 december 2024 vastgesteld door het college.

1. Formuleer criteria voor deze pilot. Wanneer is deze geslaagd en worden de beleidsregels voor onbepaalde tijd vastgesteld?

Toelichting: Veel pilots worden opgezet zonder vooraf geformuleerde criteria op basis waarvan een afgewogen besluit kan worden genomen of de pilot moet worden gestopt, verlengd of omgezet moet worden in een regeling voor onbepaalde tijd. In deze pilot ontbreken deze criteria. Uit de ontvangen informatie is niet gebleken dat deze criteria zijn geformuleerd

Reactie:

Deze criteria zijn niet vastgesteld. Wel de criteria waarop geëvalueerd wordt. De huidige regels worden vastgesteld tot 1-1-2026. In 2025 wordt een keuze gemaakt of de pilot voortgezet wordt.

Onderdelen van de rapportages van de pilot zijn:

- aantal deelnemers aan de pilot;
- aantal deelnemers dat tussentijds gestopt is;
- aantal deelnemers dat na de kennismakingsperiode blijft samenwonen;
- inzicht in de positieve en/of negatieve ervaring en waardering van de deelnemer, waaronder de perceptie van de deelnemers of er financiële problemen zijn ontstaan, verergerd of verminderd;
- inzicht in de reden waaronder deelnemers na drie maanden een verlenging hebben aangevraagd met nogmaals drie maanden;
- inzicht in de uitvoerbaarheid van de pilot voor IJsselgemeenten Sociale Zaken, waaronder in ieder geval communicatie rondom de werving van deelnemers, de benodigde begeleiding en

ondersteuning van de deelnemers, effect op handhavingsonderzoeken, administratieve lasten / baten.

Wij willen met de pilot eerst inzicht krijgen of er voor onze gemeente specifieke aandachtspunten zijn, voordat wij overgaan naar staand beleid.

2. Bepaal voordat met de pilot wordt begonnen hoe groot de potentiële vraag is in Zuidplas.

Toelichting: Het is niet zinvol met een pilot te starten als niet vooraf is vastgesteld of er behoefte is aan een dergelijk experiment en een inschatting is gemaakt van de omvang van die behoefte.

Reactie:

De inschatting is dat er 5-10 personen per jaar gebruik gaan maken van de regeling binnen IJsselgemeenten. Voor Zuidplas komt dat naar verwachting uit op 1-2 personen.

3. Communiceer heel expliciet naar de betrokkenen ook over mogelijke financiële gevolgen.

Toelichting: Uit de ontvangen documentatie blijkt dat er wel communicatie plaats zal vinden naar de doelgroep. Deze is summier, in die zin dat alleen wordt aangegeven dat het de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager is om met de andere instantie in gesprek te gaan. Dat is te vaag en draagt het risico in zich dat er nieuwe affaires ontstaan zoals de toeslagen affaire. De Adviesraad vraagt daarbij extra aandacht om de mogelijke (financiële) gevolgen voor de uitkeringsgerechtigde(n) onder de aandacht te brengen (denk bijvoorbeeld aan de gevolgen voor de huurtoeslag, zorgtoeslag, energietoeslag, et cetera).

Naast de verplichting van de uitkeringsgerechtigde(n) adviseren wij de gemeente om een actieve rol op zich te nemen door ook de betreffende instanties te informeren over deze beleidsregels en de toegekende of beëindigde periode van kennismaking. Hiermee willen wij zoveel mogelijk voorkomen dat de uitkeringsgerechtigde(n) met navorderingen of weigeringen van aanvragen bij andere instanties worden geconfronteerd.

Reactie:

Deze beleidsregels met betrekking tot de kennismakingsperiode regelt het behoud van een uitkering tijdens de periode. Bij het samenwonen kunnen meerdere instanties betrokken zijn bijvoorbeeld een verhuurder die bepaalde afspraken heeft gemaakt bij het verhuren van zijn woning. De gemeente heeft geen inzicht in deze afspraken. Daarom staat er in de regels vermeld dat dit de verantwoordelijkheid blijft van de aanvrager.

De voorwaarden voor de kennismakingsperiode worden vooraf met de uitkeringsgerechte(n) gecommuniceerd.

De gemeente Zuidplas publiceert een persbericht over de beleidsregels. Mede hierdoor worden de regels breed bekend gemaakt.

4. Beschrijf de doelgroep nauwkeuriger.

Toelichting: Uit de ontvangen informatie is onduidelijk wie er precies tot de doelgroep van deze pilot behoren: Alleen uitkeringsgerechtigden uit twee verschillende gemeenten of ook uit eenzelfde gemeente (artikel 3.1).

Worden andere vormen samenwonen uitgesloten van deze pilot? Te denken valt daarbij aan bloedverwanten in de eerste en tweede graad en aan geregistreerd partnerschap. Als bepaalde categorieën worden uitgesloten van deze beleidsregels neem dat dan ook op en onderbouw dat.

Reactie:

Ons inziens staat de doelgroep voldoende beschreven. In artikel 2 lid 1 wordt beschreven dat het college (dus één college) van één of twee uitkeringsgerechtigden een kennisperiode kan toe staan. In artikel 3 wordt de nuance gemaakt dat het ook om twee verschillende colleges kan gaan.

Voor de kennismakingsperiode is een bepaalde doelgroep beoogd. Namelijk de groep die wil onderzoeken of zij duurzaam willen samenwonen. Bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden die bloedverwant zijn uit de eerste of tweede graad kennen elkaar al langer door de familieband waardoor zij buiten de doelgroep vallen. Een en ander is toegelicht in de "toelichting". Daarom zijn er ook uitsluitingen beschreven, dat is de groep die in principe niet onder de pilot valt.

5. Beëindiging van de proefperiode duidelijker opnemen in de beleidsregel.

Toelichting: Weliswaar heeft artikel 5 het karakter van beëindiging, maar er kunnen meer redenen zijn om tot beëindiging over te gaan zoals overlijden, opname in een verzorgingshuis, detentie, enz.

Wij adviseren daarnaast op te nemen dat, als de kennismakingsperiode eerder dan zes maanden is beëindigd, de uitkeringsgerechtigde(n) dit direct aan de gemeente(n) moet melden.

Reactie:

Er zijn diverse redenen om de kennismakingsperiode te beëindigen. Een aantal voorbeelden wordt vermeld in de artikelsgewijze toelichting. Dit wordt gekoppeld aan het niet meer of tijdelijk niet voldoen aan de 28 dagen per maand hetzelfde hoofdverblijf hebben. Met de uitkeringsgerechtigde(n) wordt/worden vooraf de voorwaarden besproken. De uitkeringsgerechtigde(n) hebben/heeft een inlichtingenplicht als de situatie wijzigt. Hierover wordt de uitkeringsgerechtigde(n) vooraf geïnformeerd. De inlichtingenplicht geldt overigens ook in heel veel andere situaties onder andere bij ontvangst van een bijstandsuitkering. De inlichtingenplicht is dus niet nieuw in de kennismakingsperiode.

6. Tenslotte.**Evaluaties.**

De adviesraad gaat er van uit dat de pilot aanvangt direct na het vaststellen van de beleidsregels. *De periode tot de eerste evaluatie, in het begin van 2025, betreft is dan wel een erg kort. Het is logischer om op te nemen dat de eerste evaluatie x maanden na de start van de pilot zal plaatsvinden. De adviesraad gaat er van uit dat zij tijdig de tussen- en eindrapportage van GR IJsselgemeenten over Zuidplas ontvangt om hier zo nodig verder advies op te geven.*

Reactie:

De colleges besluiten niet allen op dezelfde dag. De besluitvorming heeft langer geduurd dan vooraf werd voorzien. In de beleidsregels van Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel is opgenomen dat er begin 2025 een evaluatie plaats zal vinden. Voor Zuidplas zal de evaluatie tweede helft 2025 worden uitgevoerd. Dit passen wij aan in de beleidsregels. Voor de evaluatie van Zuidplas zullen de resultaten van geheel IJsselgemeenten meegenomen worden. We verwachten dat de groep die gebruik gaat maken van de pilot klein is, daarom wordt er zo breed mogelijk gekeken bij de evaluatie.

Artikelsgewijze opmerkingen**Artikel 1**

Lid 1b, het laatste deel; duidelijker als de tekst luidt ".... Voor de hoogte van de uitkering."

Reactie:

Dit passen wij niet aan. Het gaat namelijk verder dan alleen de hoogte van de uitkering. Als twee

personen één huishouden voeren, krijgt men normaalgesproken één gehuwdenuitkering. In de kennismakingsperiode blijft er sprake van twee uitkeringen (indien dit twee uitkeringen waren bij aanvang). Daarnaast blijft de hoogte van beide uitkeringen blijft ongewijzigd.

Artikel 2

Lid 4; er kunnen situaties voorkomen, waar bij strikte toepassing van dit artikel onbillijkheid kan ontstaan. Daarom de laatste zin aanvullen met: "behoudens bijzondere omstandigheden. Het College van Burgemeester en Wethouders is bevoegd om hierover een beslissing te nemen".

Wij adviseren om in die situaties de menselijke maat meer gewicht te geven dan een strikte toepassing van de regels. Als de situatie niet geheel volgens de opgestelde beleidsregels is dan dient voorlegging aan het College van Burgemeester en Wethouders plaats te vinden, die daarover een beslissing neemt.

Reactie:

Bovenstaande geldt voor meer artikelen en wordt geregeld in artikel 6.

Er wordt reeds gewerkt vanuit de menselijke maat. Er waren namelijk vragen vanuit de uitkeringsgerechtigden over op proef samenwonen met behoud van uitkering. Dit is de reden waarom de pilot gestart wordt. Om duidelijkheid te bieden met betrekking tot de besluitvorming, zullen de regels de leidraad vormen. Ook hierbij blijft oog voor de menselijke maat.

Lid 6 en 7; De kennismakingsperiode is opgeknipt in twee periodes van drie maanden. In de toelichting wordt niet duidelijk waarom dit is gedaan. Deze fasering genereert extra werk voor de uitkeringsgerechtigde(n) en voor de gemeente. Bovendien bestaat het risico, dat vergeten wordt om (tijdig) verlenging aan te bieden. Wij adviseren daarom om de regeling in één keer voor de gehele periode van zes maanden toe te kennen.

Reactie:

Het is een kennismakingsperiode, het kan zijn dat 3 maanden voldoende is. In de evaluatie wordt meegenomen hoe vaak de periode verlengd is tot 6 maanden. De knip in 2 keer 3 maanden komt in meer pilots (pilots kennismakingsperiode) voor. Op dit moment is het wat meer werk voor de gemeente en de inwoners, maar het is een pilot. We kunnen hiermee ervaring opdoen of 3 maanden een logische periode is.

Een verlenging kan worden toegekend na een met redenen omkleed verzoek van de deelnemers. Er wordt gekeken naar de individuele situatie. In de pilot zijn hieraan geen criteria verbonden. De redenen die worden opgegeven zijn onderdeel van de leereffecten van de pilot. De pilot zal uitwijzen of criteria nodig zijn.

lid 8: 'Gedurende de kennismakingsperiode behoudt de uitkeringsgerechtigde de uitkering naar de norm (Participatiewet) dan wel grondslag (loaw/z) die de uitkeringsgerechtigde ontving vóór de datum van toekenning van de kennismakingsperiode, tenzij deze norm/grondslag wijzigt wegens andere omstandigheden dan het samenwonen op proef.'

Betekent dit dat als één van beide uitkeringsgerechtigden een baan vindt tijdens deze kennismakingsperiode, de kostendelersnorm gaat gelden? Wordt hiermee geen drempel opgeworpen om tijdens deze periode een betaalde baan te aanvaarden? Is dat de bedoeling?

Reactie:

Als één van beiden een baan accepteert in de kennismakingsperiode, dan gaat de kostendelersnorm niet gelden tussen de twee die op proef samenwonen. Het kan wel zijn dat de kostendelersnorm gaat gelden als er ook andere huisgenoten zijn bijvoorbeeld inwonende kinderen van 18+ met een

bijstandsuitkering. Dat zou namelijk ook het geval zijn als de “baanvinder” geen gebruik maakt van de kennismakingsperiode.

Artikel 3

Lid 2; in plaats van de woorden “de andere”- ze passen niet in dit verband – vinden wij “één van de twee” duidelijker.

Reactie:

Wij nemen uw suggestie over. Lid 2 is als volgt aangepast: Als er sprake is van twee uitkeringsgerechtigden waarbij er twee colleges betrokken zijn die toestemming hebben gegeven voor een kennismakingsperiode en de duur van de kennismakingsperiode verschilt, dan hanteert het college de kortste periode.

Lid 3; vanaf dit lid wordt de term “belanghebbenden” gebezigd. Hiermee worden toch de uitkeringsgerechtigden bedoeld? Wij adviseren om alleen te spreken over uitkeringsgerechtigden.

Reactie:

Wij nemen uw suggestie niet over. Het kan zijn dat er één uitkeringsgerechtigde is. Aanpassen van de tekst naar “uitkeringsgerechtigden” is in de situatie van één uitkeringsgerechtigde niet passend. Daarom is er voor de term belanghebbenden gekozen.

Zoals hierboven al is opgemerkt, dienen de gevolgen van het opzeggen van de huurwoning (zoals in de toelichting vermeld) in de beleidsregels te worden opgenomen.

Reactie:

De uitkeringsgerechtigde(n) wordt/worden vooraf geïnformeerd over de voorwaarden. In artikel 5 staat onder andere beschreven dat de toestemming wordt ingetrokken als de belanghebbenden niet (langer) aan de voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden omvatten meer als alleen het opzeggen van de huurwoning. Daarom wordt de tekst in de beleidsregels niet aangepast.

Lid 6; ons is niet duidelijk of, wat de periode van onderbreking betreft, de totale duur (zes maanden) wordt verlengd. Er staat nu “meetelt voor de resterende periode”. Wij adviseren om dit duidelijker te omschrijven.

Reactie:

Er is een toekenning voor maximaal 2 keer 3 maanden. Dus totaal maximaal 6 maanden, maar indien een ander college een korte periode toekent, is de maximale periode korter.

Artikel 4

In dit artikel zijn de uitsluitingen onder a tot en met g opgenomen om voor de kennismakingsperiode in aanmerking te komen.

Voor het geven van maatwerk aan uitkeringsgerechtigden en het borgen van gelijke behandeling is het gewenst om bij dit artikel een aanvulling op te nemen.

Wij adviseren onder h op te nemen: In alle situaties die voor mogelijke uitsluiting voor een kennismakingsperiode in aanmerking te komen moet voorlegging aan het College van Burgemeester en Wethouders plaatsvinden om hierover een beslissing te nemen.

Reactie:

Wij nemen uw suggestie niet over. In deze beleidsregels zijn voorwaarden en uitsluitingsgronden vastgelegd. Indien de situatie vraagt om maatwerk omdat het niet aansluit bij de beleidsregels, kan als de situatie daarom vraagt, artikel 6 toegepast worden. Het is niet wenselijk om bij elke mogelijke uitsluiting in overleg te treden met het college voor overleg. Beleidsregels geven duidelijkheid.

Lid b; het is ons niet duidelijk, waarom deze voorwaarde (met betrekking tot het eerder gehuwd zijn) wordt gehanteerd.

Reactie:

De kennisperiode is bedoeld om te onderzoeken of een/twee uitkeringsgerechtigden duurzaam wil(len) samenwonen. Als er eerder is samengewoond of er sprake is geweest van een huwelijk kennen zij elkaar beter en is er ervaring met het samenwonen met betreffende partner.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas,

J.F. Weber
Burgemeester

M. Burgmans
Gemeentesecretaris

Bijlage

- 1) beleidsregels kennismakingsperiode 2024 Zuidplas